

Немченко Сергій Геннадійович,
доктор педагогічних наук, професор,
Житомирський державний університет
імені Івана Франка
(м. Житомир, Україна)

ПРОВІДНИЦТВО В СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ

Соціально-гуманітарна сфера завжди була простором, деформуються смисли, цінності та стратегії людського співжиття. Саме тут найяскравіше проявляється феномен провідництва — здатність вести за собою, надихати, створювати умови для розвитку та виживання спільноти в умовах криз і викликів [2].

У ХХІ столітті, позначеному війнами, глобалізацією, швидким розвитком технологій і штучного інтелекту, поняття «провідництво» набуває нового змісту. Воно стає не лише політичним чи адміністративним, а й соціально-гуманітарним, пов'язаним з умінням допомогти людині і суспільству вижити, відновитися і рухатися вперед .

Психологічний феномен «розуму виживання» демонструє, що справжнє провідництво полягає не у здатності знати наперед, а у вмінні швидко знаходити вихід тоді, коли все пішло не за планом. Це особливо яскраво видно на прикладі українського досвіду — в умовах війни, хаосу, невизначеності та обмежених ресурсів [1, с. 47].

Справжній провідник в соціально-гуманітарній сфері — це не той, хто має готові інструкції, а той, хто здатний перетворити хаос у простір можливостей. Як зазначав один із дослідників українського управлінського досвіду: «Ви навчилися жити в хаосі й знаходити порядок» [1, с. 53].

Український феномен виживання свідчить про те, що провідництво не обмежується владними повноваженнями. Воно полягає в умінні надихати громади, створювати соціальні зв'язки, зберігати психологічну стійкість у найважчі моменти [2]. У цьому сенсі провідник у соціально-гуманітарній сфері — це насамперед той, хто допомагає іншим побачити нові можливості навіть у кризових обставинах.

культурні моделі провідництва: стабільність і передбачуваність проти мобільності та адаптивності.

У майбутньому ефективне провідництво поєднуватиме обидві моделі: здатність бачити стратегічну перспективу й одночасно миттєво реагувати на непередбачувані виклики [3].

Провідництво в соціально-гуманітарній сфері сьогодні – це передусім мистецтво виживання і творення нових смислів. Воно виявляється у здатності: знаходити порядок у хаосі [1]; швидко адаптуватися до змін; зберігати емоційний баланс у кризі надихати інших і формувати команду [2]; розвивати мета-навички, що є ключем до майбутнього [3, с. 118].

Отже, справжній розум полягає не в тому, щоб знати все наперед, а в умінні знаходити вихід у будь-яких обставинах. Провідництво у соціально-гуманітарній сфері – це провідництво життя, стійкості й надії.

Список використаних джерел:

1.Koshelenko, K. Management in Times of War: Leadership Examples from Ukraine's Government and Private Sector. 2024.

2.Ukrainian Society During Wartime: Grassroots Resilience as a Mechanism for Social Transformation / eds. A. Veira-Ramos, K. Ivashchenko, T. Liubyva. Springer, 2025.

3.Gutman, M. (ed.). Challenges facing Education Leadership in the Shadow of War: International and Multicultural Perspectives from Zones of Conflict. Routledge, 2025.

**Національний університет біоресурсів і
природокористування України
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра управління та освітніх технологій**

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології,
провідництво та менеджмент в освіті»
«Sustainable Growth of Society in the Digital Era: Innovation, Technology,
Guidance and Management of Education»**

**Національний університет біоресурсів і природокористування України,
кафедра управління та освітніх технологій
AKG Global Support Services (OPC) Private Limited – Індія,
Університет Патил Відьяпіт – Індія,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський
державний інститут»,
Херсонським навчально-науковим інститутом Національного
університету кораблебудування імені адмірала Макарова,
Поліський національний університет,
кафедра комп'ютерних технологій та системного моделювання**

1 жовтня 2025 р.

Київ 2025 р.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet рішенням Вченої ради гуманітарно-педагогічного факультету НУБіП України (протокол № 3 від 17.10.2025 р.)

Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті / Матеріали міжнародної дистанційної науково-практичної конференції, м. Київ, 1 жовтня 2025 р. Київ : НУБіП України. 2025. 192 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної дистанційної наукової конференції «**Сталий розвиток суспільства в цифрову епоху: інновації, технології, провідництво та менеджмент в освіті**», яка відбулась 1 жовтня 2025 року в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. В матеріалах збірника висвітлюються сучасні тенденції подальшого розвитку освіти в Україні й світі в епоху цифровізації, розв'язання нагальних проблем у соціокультурній та соціально-гуманітарній сферах шляхом синергетичної інтеграції інновацій, управління та технологій, освітнього менеджменту та провідництва.

Тези подано в авторській редакції. Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильність цитування джерел, посилання на них та інші відомості. Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.

Редакційна колегія:

Савицька І.М., канд. філос. наук, доц. декан факультету (голова);

Кубицький С. О., канд пед. наук, проф. завідувач кафедри управління та освітніх технологій;

Гречаник Н. І., д-р пед. наук, проф.

Шумілова І. Ф., д-р пед. наук, доц.;

Базелюк В.Г., канд. пед. наук, доц.

Відповідальна за випуск – Гречаник Н.І., д-р пед. наук, проф.

ISBN 973-966-8063-79-4